

Lifelong Learning Programme

Švietimo mainų
paramos fondas

Savanorystė nutiesia draugystės ir bendradarbiavimo tiltus tarp tautų

Pasibaigus projektui, „Šilelis“ kalbėjosi su projektu vykdytoja, AMUIC vadove Elvyra Lasskaja.

Elvyra Lasskaja

– Kodėl projektą vykdyte būtent su kaimynais lenkais? Kaip sekasi bendrauti?

– Mes dalyvavome panašiam senjorų savanorių mainų projekte su italais. Italai tuomet internete ieškojo partnerių mainų programai, o mes atsiliepėme į jų kvietimą. Projektas vyko gana sėkmingai. Penki italai senjorai viešėjo pas mus, po to mūsų penki senjorai savanoriavo Italijoje, dirbome su emigrantais ir jų vaikais. Ši kartą mus pasikvietė lenkai ir pasiūlė dalyvauti projekte. Ir mes, ir jie jau turėjome patirtį senjorų savanorystės mainų srityje. Dabar sekasi daug geriau, nes jau žinome, į ką turime atkreipti dėmesį, kas nepasisekė ir ko dar reikia išmokti.

Su lenkais bendrauti tikriausiai padeda tai, kad esame kaimynai, kad maži skiriasi kultūros. Darbinė kalba – rusų, o kai kas iš mūsų senjorų moka ir lenkų kalbą. Su italais buvo labai sunku. Nė vienas italis nemokėjo jokios kitos užsienio kalbos. Kalbėjome tik per vertėją, kas sudarė nemažai sunkumų bendraujant.

Šeši lenkai senjorai, pas mus atvykę liepos 24 dieną pagal Mokymosi visą gyvenimą mainų programą, labai draugiški, geranoriški, optimistiški ir žingeidūs. Su jais labai lengvai bendravo mūsų senjorai.

– Kaip sudarėte savanoriavimo darbų programą? Kokie pagrindiniai programos akcentai?

– Pagal savanoriavimo projektą svečiai tris savaites nemokamai turi dirbti visuomenei naudingą darbą po keturias valandas per dieną. Pirmojo oficialaus susitikimo metu svečiams pristatėme veiklos programą. Vyko susitikimas su Socialinių paslaugų centro ir Socialinės paramos skyriaus darbuotojais, kurie lenkus supažindino su centro ir skyriaus darbine veikla bei teikiama paslaugomis, paaiškino Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų ir paramos teikimo įstatymus. Vykdydami programos reikalavimus mes ir planavome svečių darbinę veiklą ir kultūrinį poilsį. Kadangi pagrindinis projekto akcentas – savanoriška darbinė veikla, tad svečiai be darbo tikrai nebuvo. Pirmąją ir paskutinąją savaitę savanoriai dirbo Dienos centre asmenims su negalia ir Socialinių paslaugų centro vaikų užimtumo centre. Ypač svečiai susidraugavo su neigaliaisiais, turinčiais psichinę negalią. Lenkams tai buvo visai nauja patirtis, kaip jie patys sakė, su tokiais žmonėmis jiems nebuvo tekę niekada bendrauti, tačiau jie puikiai susitvarkė su šiuo darbu. Dienos centro lankytojai jau iš pat ryto laukdavo savanorių, kurie su jais labai nuoširdžiai bendravo ir vykdė įvairius užsiėmimus. Savanoriai su centro lankytojais žaisdavo žaidimus, dirbo įvairius darbelius, bendravo, mokė paprastų gyvenimiškų dalykų, pasakojo apie šalį, iš kurios yra atvykę.

Paskutinę savaitę savanoriai dirbo Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje – tvarkė archyvą ir į lentynas pagal abėcėlę dėjo knygas. Kaip sakė lenkai, darbas buvo sunkus ir painus. Pasibaigus savanoriavimo savaitei, bibliotekos direktorius Romas Kutka padėkojo lenkams už gerą darbą ir labai džiaugėsi, kad per gana trumpą laiką savanoriai atliko didžiulį darbą ir dirbo labai sąžiningai. Darbo pradžioje bibliotekos direktorius įdomiai pasakojo apie šalies ir rajono kultūrinį gyvenimą. Lenkai buvo sužavėti direktoriaus žiniomis, kultūringumu ir elegancija.

– Kokią kultūrinę programą pasiūlėte savanoriams iš Lenkijos?

– Darbo dienų vakarai beveik visi buvo užimti. Kultūrinę programą suskirstėme į kelis etapus. Savanoriavimo programos pradžia sutapo su Miesto švente, tad su rajono kultūrinio gyvenimo lenkai susipažino betarpiškai. Jie dalyvavo bene visuose koncertuose ir vykusiuose programose renginiuose. Floristiniai kilimai lenkams buvo, kaip jie patys sakė, kažkas nerealaus, nematyto ir naujo. Visus kilimus nufotografavo ir internetu išsiuntė į namus. Lenkams labai patiko bažnyčios šventoriuje vykusios istorinių šokių programa, vargonų muzika bažnyčioje. Jie sakė, kad tiek išpūdžių vienu metu jie niekada nėra patyrę. Savanoriai lankėsi Angelų muziejuje, buvo užlipę į bažnyčios bokštą, nuvyko į Niūronis ir prie Puntuko akmens. Stengėmės su rajono kultūriniais objektais svečius supažindinti kuo plačiau, kad parvykę namo turėtų ką papasakoti.

Vieną savaitgalį organizavome kelionę į Palangą. Pakeliui aplankėme Kryžių kalną, kur lankėsi lenkų labai gerbiamas šviesios atminties Popiežius Jonas Paulius ir kur Popiežiaus garbei stovi kryžius. Geras oras pajūryje, Edmundo Kučinsko koncertas, Basanavičiaus gatvė, kurioje, kaip lenkai sakė, atspindi visa Lietuva, paliko svečiams taip pat neišdildomus išpūdžius. Grįždami iš pajūrio, užsukome į Šeduvos malūną.

Prieš atvykdamas pas mus, lenkai pageidavo pamatyti Vilnių ir Trakus, tad kitą savaitgalį vykome į sostinę. Vilniuje aplankėme Gedimino pilį, Arkikatedrą, šv. Onos bažnyčią, Aušros vartus ir kitas įžymias vietas, Trakuose grožėjomės didinga Trakų pilimi, vaišinomės totoriškais patiekalais.

– O su mūsų kulinariiniu paveldu ar supažindinote svečius?

– Kartu su mūsų ir lenkų senjorais buvome surengę kulinariinio paveldo pristatymo vakarėlį. Vakaronė vyko Aldonos ir Jono Rutavičių sodo viloje, ant Šventosios upės kranto. Vaisių stalas buvo toks gausus, papuoštas taip išradingai, kad beliko visiems tik grožėtis ir ragauti.

Lenkai iškepė bulvinę „babką“ su mėsos įdaru, pagamino „bigosą“ iš raugintų ir šviežių kopūstų su mėsa bei patiekė įvairias salotas, kokių mūsų senjorų dar nebuvo ragavusios. Mes lenkams taip pat nenusileidome išradingumu. Siūlėme ragauti saldų kaimišką sūrį su razinomis, vaisinio pyrago, grybų, įvairių sumuštinukų, keptų dešrelių ir įvyniotų keptų bulvių su daržovėmis bei prieskoniais. Labiausiai lenkams patiko bene

kiekvienos mūsų šventės saldumynas – saldusis „skruzdėlynas“. Lenkų senjoros žiūrėdavo „skruzdėlyną“ lapelius ir juokaudamos kalbėjo, kad jie tokie ploni, jog per juos galima būtų net Varšuvą pamatyti... Jau kitą dieną po vakaronės svečiai iš pat ryto, prieš darbą, buvo nuėję pas Aldoną Novikienę, kur mokėsi gaminti saldųjį gardumyną. Tiesą sakant, po vakaronės vyko abipusis apsikeitimas kultūrinio paveldo receptais. Vakaronės metu ne tik ragavome valgius, mes dainavome lietuviškai ir lenkiškai, šokome, linksminomės ir maudėmės upėje. Vakare, sutemus, upe plukdėme degančias žvakeles, kaip mūsų tautų draugystės ir bendradarbiavimo simbolį.

Svečius norėjome supažindinti ir su kaimo bendruomenių gyvenimu, tad pakvietėme juos į Ažuozerus į retro vakaronę. Reikėjo matyti, kaip lenkai ruošėsi retro vakarėliui – rinkosi rūbus, matavosi skrybėlaites, dalinosi papuošalais, niekaip nenorėjo nusileisti mūsų senjorams. Vakaronės metu buvo išrinkta Retro dama, stilingiausia, seksualiausia, geidžiamiausia ir elegantiškiausia ponia. Renginio organizatorė Elvyra Simanonienė neleido nė vienam nuobodžiauti, visi žaidė žaidimus, lenkai labai aktyviai dalyvavo įvairiose atrakcijose. Vakare prie bendro vaišių stalo dalinomės išpūdžiais ir aptarėme tris savanoriavimo savaites.

– Kokios patirties abiejų šalių senjorai įgijo vykdydami šį projektą?

– Tokie projektai leidžia vyresnio amžiaus žmonėms pasijusti vertingais visuomenėje, leidžia kurti teigiamą aktyvaus senėjimo įvaizdį. Dalyvavimas mainų programoje skatina kultūrinį dialogą, leidžia susipažinti su kitų šalių gyvenimu, tarpusavio bendravimo ypatumais, skatina bendrauti ir dalintis informacija bei patirtimi su skirtingų kartų žmonėmis, turinčiais panašių interesų. Mes, savanoriaudami užsienyje, suvokėme, kad atstovaujame savo šaliai, savo visuomenei ir savo kultūrai. Manau, taip pat jautėsi ir mūsų savanoriai lenkai. Savanoriaudami mes visi mokomės dirbti komandoje, jausti tarpusavio vienybę, suprasti vieni kitus ir gerbti skirtingas pažiūras. Drašiai galima teigti, kad savanoriavimas – tai naudingas senjorų laisvalaikio praleidimo būdas, naujų kompetencijų ir darbo patirties įgijimas, naujų draugų suradimas ir savęs, kaip asmenybės, ugdymas. Savanorystė naudinga ne tik mums patiems, bet ir tiems, pas kuriuos dirbame. O kai yra abipusė nauda, ko daugiau begali reikėti...